

περιεχόμενα

1. Λίγα λόγια για το HOUSINC
2. Θεωρητικές παραδοχές/αφετηρίες έρευνας
3. Μελέτες περίπτωσης και συγκριτική ανάλυση:
 - Στεγαστικές παραδόσεις και εξέλιξη του στεγαστικού τομέα
 - Τοπικές στεγαστικές πολιτικές
4. Αλληλεπίδραση στεγαστικών παραδόσεων με στεγαστικούς αγώνες στις τρεις πόλεις: μια χρονολογική και θεματική καταγραφή

HOUSING

Επανανοηματοδοτήσεις του δικαιώματος στην στέγη: μια συγκριτική προσέγγιση των στεγαστικών αγώνων σε τρεις Ευρωπαϊκές πόλεις

ΣΤΟΧΟΣ: Η σε βάθος κατανόηση του ευρύτερου κοινωνικο-πολιτικού πλαισίου μέσα στο οποίο αναδύονται οι στεγαστικοί αγώνες και της αλληλο-συσχέτισή τους με τις επίσημες πολιτικές της κάθε περιόδου

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: Μελέτες περίπτωσης, Θεματική/Ιστορική ανάλυση, Συνεντεύξεις, Ανάλυση λόγου και πολιτικών

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ: Πέννυ Κουτρολίκου (ΕΥ), Ματίνα Καψάλη, Μαρία Καραγιάννη, Δήμητρα Σιατίτσα, Δημήτρης Χαλαστάνης, Λάζαρος Καραλιώτας

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: ΕΛΙΔΕΚ

Θεωρητικές παραδοχές της έρευνας

Καθώς περνάμε από την μια κρίση στην άλλη, ή αλλιώς, καθώς πλοηγούμαστε στο συνεχές των κρίσεων, **η κρίση μετατρέπεται σε μια κοινότυπη έννοια** που περιγράφει πλήθος διαφορετικών καταστάσεων με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωποι άνθρωποι, πόλεις και κράτη, και στις οποίες πρέπει να απαντήσουν, να προσαρμοστούν, να αντέξουν.

Παράλληλα, οι κρίσεις αποτελούν **κομβικές μετασχηματιστικές συγκυρίες για την διεκδίκηση δικαιωμάτων**, που παράγουν νέα νοήματα και τεχνολογίες (βιο)πολιτικής ως πλαίσια που έχουν ταυτόχρονα λογοθετική (discursive), υλική, θεσμική και σωματοποιημένη υπόσταση.

Η **πολύπλευρη στεγαστική κρίση**, αποτελεί μέρος και αποτέλεσμα αυτού του συνεχούς, και διαφοροποιείται ανάλογα με τα ιστορικοπολιτικά και τοπικά πλαίσια στα οποία εκτυλίσσεται.

μετασχηματισμοί στην κατοικία σε τρεις πόλεις

Διερεύνηση της μετασχηματιστικής επίδρασης των διαδοχικών κρίσεων στον τομέα της στέγασης σε τρεις πόλεις: **Αθήνα, Βαρκελώνη, Γλασκώβη**

Εντοπισμός των διαφοροποιημένων επιπτώσεων και αποτελεσμάτων των κρίσεων:

- **στις στεγαστικές πολιτικές και το θεσμικό πλαίσιο**
- **τους αγώνες και τις διεκδικήσεις για το δικαίωμα στην κατοικία**
- **το ευρύτερο στεγαστικό σύστημα**

Εστίαση σε συγκεκριμένες “στιγμές” κρίσης με σημαντική επίδραση

2008
GFC

2010

Κρίση χρέους Ελλάδα/
1ο μνημόνιο

2012

2ο μνημόνιο Ελλάδα/
Μνημόνιο Ισπανία

2015

“Προσφυγική” κρίση

2020

Πανδημική κρίση/
Brexit

2022

«Πολυκρίση»

ένα συνεχές κρίσεων

ΑΘΗΝΑ

ΒΑΡΚΕΛΩΝΗ

ΓΛΑΣΚΩΒΗ

διαφορετικά στεγαστικά συστήματα

Ελλάδα	Ισπανία	Σκωτία/ΗΒ
Νοτιοευρωπαϊκό/ Οικογενειοκρατικό καθεστώς		Φιλελεύθερο καθεστώς
Χώρες ιδιοκτητών (διαφορετικές αφετηρίες/διαδρομές) > σε υποχώρηση		
75,6% (2007)/ 72,8% (2022)	80,6%(2007)/ 76% (2022)	61,5% (2007)/ 60,6% (2022)
11% με δάνειο	30,5% με δάνειο	29% με δάνειο
Τάσεις σύγκλισης (convergence thesis) > Επιδράσεις νεοφιλελευθερισμού: Ιδιωτικοποιήσεις, απορρύθμιση αγοράς, χρηματιστικοποίηση, περιορισμός δημόσιας παρέμβασης		
Επίδραση ένταξης στην ΕΕ		Θασσερισμός Right-to-Buy 1980

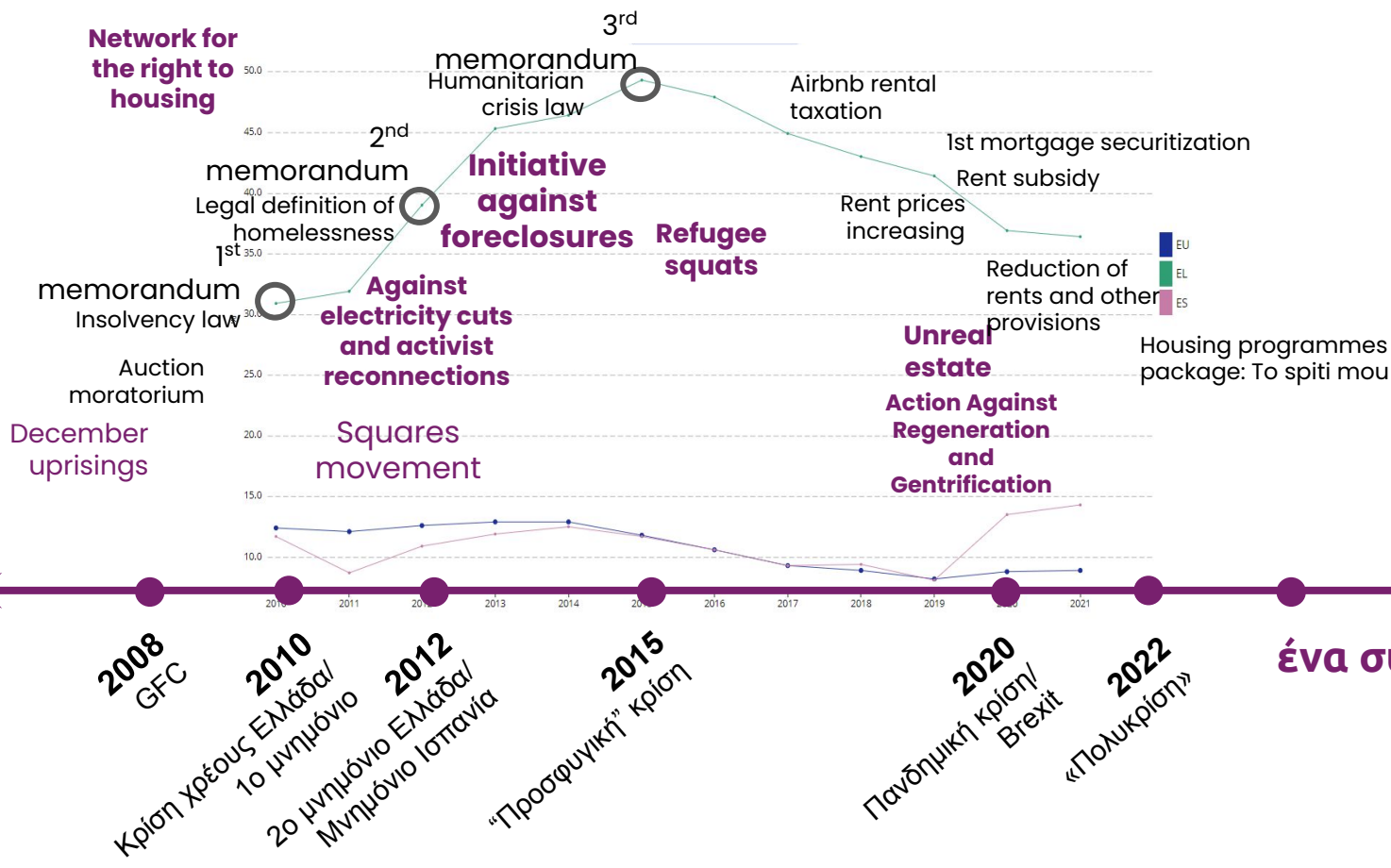
πολιτικές και τοπικές στεγαστικές παραδόσεις

Ελλάδα	Ισπανία	Σκωτία/ΗΒ
Κεντρική διακυβέρνηση στεγαστικής πολιτικής	Αποκέντρωση στεγαστικής πολιτικής Διαφοροποιήσεις στο τοπικό επίπεδο	
0% κοινωνική ενοικιαζόμενη κατοικία Επιδόματα ενοικίου & προγράμματα υποστηριζόμενης στέγασης (Στέγαση & Εργασία, Πιλοτικό ΤΑΑ)	2,5% Ισπανία 1,5% BCN/ 17% non-market (επιδόματα ενοικίου, κοινωνική μίσθωση, συνεταιρισμοί)	23% Σκωτία 34,6% (110.000) Γλασκώβη Council Housing & Housing Associations
Αρμοδιότητα για την στέγαση αστέγων από το 2010, Εφαρμογή εθνικών προγραμμάτων, Απουσία πόρων & μηχανισμών	New Municipalism , Ισχυρή τοπική στεγαστική πολιτική μετά το 2014 (Housing strategy 2016-2025)	Ενίσχυση δημόσιων στεγαστικών πολιτικών μετά την κρίση, Τοπική στεγαστική στρατηγική (2017-2022)
Επιμέρους (και αποσπασματικές) κινήτοποιήσεις	Ανάδυση και μετασχηματισμός κινήματων μετά την κρίση	Ιστορικό κίνημα ενοικιαστών

γενεαλογίες και χρονολόγια πολιτικών και κινημάτων

		ATHENS			BCN			GLASGOW		
Crisis/Global events		Political Milestones	Housing Law/Policies	Housing struggles/events	Political Milestones	Housing Law/Policies	Housing struggles/events	Political Milestones	Housing Law/Policies	Housing struggles/events
1999	Monetary union				Spain in Eurozone					
2000										
2001		Greece in Eurozone (Jan)							Housing Act	
2002										
2003									Creation of Glasgow Housing Association	
2004		Olympic Games			PSoe gov (Zapatero)		Stop Speculation movement		Stock transfer of council h	Glasgow Anti-Stock Transfer
2005										
2006							Vde/Vivienda movement			1st branch of Unity - Union
2007						Catalan law on the right to housing	Juventud sin Futuro	SNP in gov (until 2014)		
2008	GFC; Creation of airbnb platform			December uprisings	Economic collapse					
2009			Moratorium on auctions (Papathanasiou law)				PAH was founded			
2010	Arab spring movement	1st Memorandum		Network for the Right to Housing is founded						
2011	Occupy movement			Suares movement (May-Nov)			ISM squares movement		New Housing Act	
2012		2nd Memorandum (Feb)	Insolvency Law (Katseli Law)	Stop auctions is founded						
2013	EU Fiscal Compact									
2014					Barcelona en Comu in power			Scottish Independence Referendum (sep); Commonwealth Games, hosted in the c		
2015	Refugee crisis	Left government (SYRIZA);	Humanitarian crisis law	Refugee squats						
2016			ESTIA programme	City Plaza (Apr)				SNP minority gov		Living Rent holds its first AG
2017			Taxation of short-term rentals (Dec 2017; ar. 111 law 4446/2016)	Unitary initiative against foreclosures						
2018		Enhanced surveillance status					Syndicat de Logateres is created			
2019		Right wing government (ND)	Rent Benefit (Jan); Iraklis programme (Dec); HELIOS programme for refugees	City Plaza closes (May); Unreal-Estate is created; Massive demonstration against rising rents (June)	PSOE+Podemos gov (Nov)					
2020	Pandemic (Feb)		ESTIA II programme; Gefyra programme; Covid 19 Rent reduction law			Catalan law for the regulation of rents (11/2020); PEUAT BCN		Brexit (Jan)		
2021	Next Generation EU (June)	EP resolution decent and affordable housing for all (Dec); Lisbon declaration for combating homelessness (June)								By 2021, neighbourhood br
2022	Ukraine War (Feb)		Spiti mou (Dec 22)			The law is deemed unconstitutional				
2023		Right wing government (ND)		Blockades of evictions due to foreclosures (massive demonstration in Zografou March 2023)						
2024					PSPE+Sumar gov (Nov)	National Ley de la Vivienda (Apr)				

Share of households with arrears on mortgage, rent or utility bills (in %, Eurostat)

NO VAS A TENER UNA CASA EN LA PUTA VIDA.

MANIFESTACIÓN 30sep

SINDICAT DE LLOGATERES

ανοιχτά ζητούμενα της έρευνας σε εξέλιξη

Ιστορική/θεματική ανάλυση της εξέλιξης και των μετασχηματισμών του τομέα της κατοικίας σε σχέση με:

- Ιστορική ανάπτυξη του στεγαστικού συστήματος
- Ρόλος του κράτους και διακυβέρνησης
- Επίδραση κρίσιμων στιγμών
- Μετασχηματισμοί και **ανανοηματοδοτήσεις στην πλαισίωση του δικαιώματος στη στέγη**

Εστίαση στους αγώνες και τα αιτήματα για την κατοικία, εντοπισμός διαφορετικών διαδρομών:

- **Αντίσταση** : υπεράσπιση κεκτημένων/αντίσταση ενάντια σε εξώσεις, εκτοπισμό, βία
- **Διεκδίκηση** : επεξεργασία προτάσεων και διεκδίκηση δημόσιας παρέμβασης
- **Ανανοηματοδότηση** : εξέλιξη/επέκταση του περιεχομένου και υποκειμένου του δικαιώματος στη στέγη, νέα φαντασιακά για την οργάνωση της κατοικίας συνολικά, άμεση δράση και εναλλακτικά εγχειρήματα

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

Το ερευνητικό έργο υποστηρίζεται από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) στο πλαίσιο της Δράσης «2η Προκήρυξη ερευνητικών έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών» (Αριθμός Έργου: 04829)

The research project is supported by the Hellenic Foundation for Research and Innovation (H.F.R.I.) under the “2nd Call for H.F.R.I. Research Projects to support Faculty Members & Researchers” (Project Number: 04829).